

POLITIET

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet
Forbrukeravdelingen
Pb. 8036, Dep
0030 OSLO

Deres referanse
2013/00199-1

Vår referanse
2013/00261-2 008

Dato
12.02.2013

Høring - Registrering av enkeltpersoners kreditt til bruk ved kredittvurdering

Det vises til departementets høringsnotat av 12. desember 2012 med høringsfrist 12. februar 2013.

Innledning

Formålet med forslaget er å begrense fysiske personers mulighet til å ta opp større lån og kreditt enn de kan betjene, og derved forebygge alvorlige gjeldsproblem i befolkningen.

Departementet ber i sitt høringsnotat om høringsinstansenes syn på behovet for registrering av enkeltpersoners kreditt som ikke er sikret ved registrert panterett. Departementet ber om høringsinstansenes syn på to foreslåtte modeller for gjeldsregistrering, en offentlig og en privat modell.

Formålet

Formålet er å forebygge gjeldsproblemer i befolkningen. En slik registerordning vil kunne bidra til at finansinstitusjonene får et bedre grunnlag for kredittvurdering ved søknad om lån og kreditt. Dette vil hindre at personer tar opp mer kreditt enn de klarer å håndtere.

Nåværende status er at kredittytterne har tilgang til inntekt, formue og eventuelle betalingsanmerkninger.

Kreditsøker plikter å gi opplysninger om eksisterende gjeld til kredittyster. I noen tilfeller gir kreditsøker ufullstendige eller direkte feilaktige opplysninger, og dette kan medføre at kreditt blir gitt feilaktig.

Behovet

For å sikre reelle opplysninger bør nedre grense for registrering ikke være for lav da vil den også kunne fange opp de som har små kreditter hos mange ulike kredittinstitusjoner. Et gjeldsregister for alle fysiske personer som tar opp forbrukslån/kreditter på ned mot kroner 3 000 kan virke som et overdimensjonert tiltak sett i forhold til antall lånesøkere som bevisst forsøker å tilegne seg urettmessig lån og kreditt over kort tid. Som namsmyndighet ser vi imidlertid konsekvensene for skyldnere som mister kontroll over økonomien på

Hordaland politidistrikt

grunn av usikrede og dyre kreditter. Hensynet til de personene dette gjelder mener politidistriktet må veie tyngre enn hensyn til at mange ryddige betalere blir "unødvendig" registrert i et slikt register.

Erfaring fra gjeldsordning saker i politidistriktet, er at mange skyldnere har mange og små kreditorer. Dette er ofte ubetalte regninger, men en del mindre krav stammer også fra bruk av kredittkort. Settes den nedre grense lavere enn kr 3000, vil belastningen på systemet kunne bli for stort.

Valg av modell

Det vil være av sentral betydning at datakvaliteten er god, slik at data ikke lagres eller brukes feil. Slik Hordaland pd ser det mener vi at det er den offentlige modellen som gir den beste løsningen. Denne modellen sikrer rapporteringsplikt fra bransjen selv, noe som etter vårt syn vil gi størst uttelling som forebyggende tiltak. Av preventive hensyn bør også kredittyster registreres. Rettsikkerheten for enkeltindividet er best ivaretatt i en modell med offentlig kontroll og regulering av ordningen. Registrering, oppbevaring, utlevering samt sletting av informasjon vil sikres på en betryggende måte.

Personvernens hensyn tilsier også at registreringen ikke må være mer omfattende enn hva som er nødvendig for å nå formålet med registreringen.

Rapporteringsplikt

For at registrering skal kunne oppfylle formålet med et "gjeldsregister", må det være en plikt for finansinstitusjoner og andre långivere å registrere inn sin gjeld. Registeret må være troverdig og man må kunne stole på at de opplysninger som står det er korrekte.

Hordaland politidistrikt mener at opplysninger om både innvilget kredittramme og utnyttet kreditt(saldo) bør rapporteres. Saldo og ramme henger sammen her, da formålet er å gi et mest mulig oppdatert bilde av gjeldssituasjonen. Det er også viktig at begge faktorer tas med, da ramme gir en viktig pekepinn på størrelsen på den gjelden kredittsøkeren potensielt kan sette seg i.

Politidistriktet er også av den oppfatning at innholdet i registeret og gjeldspostene, må være slik at det gir et godt utgangspunkt for kredittgiver ved vurdering av ny kreditt eller lån. Kredittgiver må kunne finne ut hvilke type kreditt som er gitt, eller hvilke type forbrukslån som innvilges. Hordaland pd finner det også formålstjenlig at rentesats % oppgis til dette register.

Kreditt sikret ved kausjon er pr. definisjon ikke usikret kreditt og kan ved mislighold forsøkes dekket av kausjonist. Hordaland politidistrikt er likevel av den formening at krav sikret ved kausjon også skal omfattes av et slikt gjeldsregister, da kreditt med kausjon også kan ha betydning ved vurderingen av den enkelte sin betalingsevne. Slike krav vil kunne inndrives både hos låntaker og kausjonist.

Fra Namsfogden i Bergen sin side ønskes det å presisere at man ikke kjenner seg igjen i beskrivelsen i rapportens pkt. 3.3. Man ser både på tvangssiden og ved søknader om gjeldsordning at forbruks og kredittkortgjeld utgjør en betydelig andel av den totale saksmasse. Usikret forbruksgjeld tas ofte opp av en skyldner som allerede har dårlig kontroll i sin privatøkonomi. Sett fra et forebyggende perspektiv kan et slikt gjeldsregister være nyttig i forhold til å forebygge at yngre mennesker tidlig kommer ut i et dårlig betalingsmønster.

Oppdateringsfrekvens

Når det gjelder oppdateringsfrekvens så er politidistriktet av den oppfatning at registeret bør oppdateres så ofte som mulig, men ikke sjeldnere enn hver måned. Erfaring med mange gjeldsordning saker i distriktet, viser at skyldnere kan opparbeide seg stor gjeld på kort tid. Skyldnere oppsøker flere kredittgivere og ofte oppgis ikke sannferdig informasjon til den enkelte kredittgiver. Mange skyldnere får avslag på sin søknad om gjeldsordning da gjelden er nylig stiftet, men de kommer i en situasjon hvor de blir varig ute av stand til å betjene sin gjeld. Etter noen år vil de komme i en situasjon der vilkårene får å få åpnet for gjeldsforhandlinger er innfridd. En hyppig oppdatering av gjeldsregisteret vil virke preventivt i forhold til at skyldnere tidligere kan nektes uansvarlige låneopptak. Dette vil hindre at de blir gjeldstyngete, og ikke ser annen utvei enn å fremme søknad om gjeldsforhandlinger.

Tilgang – utlevering

Formålet med å opprette registeret er basert på det å få en totaloversikt over personers gjeldssituasjon, sett i relasjon til at den enkelte ikke skal kunne oppta mer kreditt eller lån enn det en kan klare å betjene.

Utlevering av opplysninger fra registrene bør da også være etter saklig behov.

Når det gjelder tilgang og utlevering av informasjon er Hordaland politidistrikt av den mening at det kun bør være kredittytere i en kreditttingssituasjon som bør ha tilgang til registeret. I tillegg vil det være formålstjenlig at også skyldner gis adgang til å få utlevert informasjon om sin egen situasjon. Registeret bør være utformet slik at det inneholder mye og formålstjenlig informasjon, men registeret bør av personvern hensyn ikke kunne åpnes for andre enn til dem som skal bruke det til kreditttingsvirksomhet.

Kredittytere har etter finansavtaleloven § 46 b) plikt til å vurdere kredittsøkers kredittverdighet. Et gjeldsregister vil gjøre kredittyters jobb enklere, da et gjeldsregister viser den faktiske gjeldssituasjon hos skyldner. Dette må imidlertid ikke frata skyldners ansvar for å gi riktig opplysninger til kredittyter.

Økonomiske konsekvenser

På sikt må en håpe at de økonomiske konsekvensene, med utvidelse av systemet i Løsøreregistrene og driftsutgifter, vil kompenseres med færre tvang- og gjeldssaker hos namsmennene og i rettssystemet. Videre viser den svenske modellen at det kan kreves betaling for informasjon uten at det reduserer bruken av registeret.

Med hilsen

Lillian Borge Bersaas
namsfogd